

R E G É L Ő.

PESTEN Csötörtökön Aprilis 18^{kán} 1833.

Megjelen társával együtt hetenkint kétszer Vasárnap és Csötörtökön.
Évnegyedi díjja helyben 1 ft 36 kr boritéktalanul; postán 2 ft ezüstben.

Három évnegyedre helyben 4 ft 48 kr; postán 6 ft.

AZ ELŐFIZETŐ SZÉPNEM.

Benkovits Zsuzsanna, Konkolyné assz.

Fritz Antónia, Beleznay János grófné.

Kubinyi Amalia, Földváryné assz.

Madarassy Fanny kisassz.

Nyáry Julianna kisassz.

Omazta Therézia kisassz.

I. TÖRTÉNET ÉS ELBESZÉLLÉS.

Soproni kádárlegény.

Folytatás.

13.

Anyjának gondoskodása, 's hűséges szomszédoknak segédelme által József ismét tisztességes öltözethez jutott, 's más nap, bár mázsanehézségtől nyomatott szívvvel, Sopron felé vette útját. Midőn ez napfénytől világítva mutatkozék előtte, milly kedves emlékezetek ötlöttek eszébe! Hányszor terjedett így szemei előtt a' becses város, midőn József a' napnak esti piroságában Zsuzsival 's fiatal társaital a' szőlőből haza tért!

Szinte hallhatóán dobogott szíve, 's lélekzetét-is majd elveszté, midőn a' város kapuján belépett; kellemes 's egyersmind fájdalmas érzés fogá-el, midőn mesterének háztáját megpillantá. Remegő lábbal lépett eleibe, reszkető lézzel nyitá azt meg, és — milly szerencsét jövendőlő jeles! — maga Zsuzsi volt az, kit legelőször-is meg látott; éppen akkor jöve a' pinczéből egy korsóval, 's őtet nem vet észre. — Arczának rózsáji halaványabbak voltak ugyan, mint elválásukkor, de milly tüzzel csillogtak szemei, milly vívrehatók abrázatjának vonásai, milly szemérmes 's nemes magatartása, mennyivel bájlóbb volt most a' szüz alakja!

József rendbe szedvén magát [közelebb lépét t hozzá, ki most megismervén őtet, úgy le csapá korsóját a' lépcsőre, hogy a' téj-is ki loccsant belőle, és örömkönnyet hullajtva függött kedvesének nyakán. De ez csak kevés pillantatig tartta, mert alig nézett Józsefnek jobbik kezére, midőn rajta nem látván gyűrűjét, rémülve ragadá ki magát amannak karjaiból, 's atyját hívá elő.

14.

Mátyás mester a' visszatért vándort azonnal szobájába vezeté, 's úgy fogadá őtet, mint atya a' fiját. Zsuzsinak bort 's enni valót kellett az asztalra hozni. Azután az öreg, szokásán kívül meg levén az örömtől lepve, karszékebe ült, Józsefet ellenébe ültette, 's környülállásosan elbeszéltette vele vándorsága történetét. A' megháborodott, és szótalanná lett Zsuzsi kíváncsi levén kedvese viszontagságait hallani, egytávolas szegletbe voná magát, rokkáját vette kezébe, de a' font szálak gyakran szakadoztak, 's egyiránytalanok lettek.

Bár milly aggodalommal kezdett-is József az elbeszéléshez, azonban a' mennyire lehetett rendbe szedé magát, 's tanácsosnak tartá hallgatójit lassankint a' Hiob izenetére elkészíteni. Miután röviden ismételte volna első életmódjának már írásban-is megküldött folyamatját, a' midőn t. i. olly igen jól folyt dolga, majd a' kádár tánczot, és ama nagy uraktól csudált sulykot emlegette, mellyen Silenus és Cupido volt kifaragva, majd azután a' regensburgi hidra jutott, más nap hajóra ült, le festé ott a' köz vigságot, 's a' fergeteg elejét. Zsuzsinak szemei merevedni kezdének, mell-vállá (Mieder) zajos Dunaként nyugtalanul emelkedék, kezéből orsója kiesett, 's kezeivel, mintha görcs állott volna beléjük, térdeit erősen kúcsolta körül. Midőn pedig József az irtóztató ropogást, 's az elsüllyedésnél hallatszott jajkiáltozást emlitené, ő-is fen szóval kiáltott, 's majd hogy le nem esék zsamolyáról.

József melléje ugrott, 's Mátyás felkelt. Zsuzsi erősebb érzékűnek tetteté magát, hogy sem valóban volt, 's nyugtatására hozzá jött atyjának azt monda, hogy ő csak ollyan ijedős szokott lenni, 's illyen állapotja soká tartani nem szokott; József tehát csak folytassa beszédét.

De ez már most nem sokat tudott mondani többé, csak még azt említette, mikép küszködék a' hullámokkal, mikép veté ki a' viz őtet eszméletlenül a' partra, néhány órák alatt mikép látta magát megfosztva nem csekély vagyontól legnagyobb inségben, 's mikép tekintgetett szinte kétségbe esve a' kegyetlen habok közé. Végre még hozzá tevé: „Ah, bár ruhájim, leveleim, rajzolataim, 's mindenem elveszett volna, csak sulykom lett volna kezemben.“

Ezen szavak tövis gyanánt szurák Zsuzsi szivét, 's azt ohajtá, bár ezen sebéből minden vére kifolyna, mert úgy vélte, hogy az ő gyűrűjének többet kellett volna érni Kedvese előtt, mint a' világ minden sulykának, ha mindjárt ez kigyó-vagy rózsafából-is volt volna faragva. Ha bár a' gyűrű felől nem mert-is József említést tenni az atya előtt, de arról Zsuzsi jelenlétében se bátorkodott szóllani, ki tüzes természete mellett ezen pillantatban nem kételkedék, hogy József rosszul gazdálkodott vándorsága közben, hogy mindenét eltékozolá, eljátszá, a' gyűrűt eladta, vagy éppen — a' mit legkeserűbbnek tartott, — talán más leánynak ajándékozá. Belső érzelmét tehát már ki nem állhatván, el nem akará magát árulni, nem maradhatott tovább a' szobában. Felugorván, ki ugrott, 's csak akkor jövebe, midőn atyja hívá. Bár mennyire kérte őt József, 's bár mennyire unszoló önnön szive-is, semmikép se pillantathott többé nyájason Józsefre, sőt csak oldalt se nézhett reá.

Az atyának éppen nem ötlött szemébe ezen viselete, mert a' szerelmesek hajdani öszveköttetését nem-is sejdítette. Zsuzsi mindig mozgott, 's mindig dolga volt neki a' házi gazdaságban. Nem-is tartá az Öreg szokatlannak, vagy neheztelésre méltónak, ha József a' távulban valamely más mester leányára, vagy csinos özvegyre vetette volna szemét, az illyest, gondolá, fiatal embereknél fel sem kell venni, 's maga utjára kell bocsátani.

Egyenlő indulattal beszélgetett még sokaig Józseffel, ajánlá neki, hogy álljon-be ismét mennél előbb műhelyébe öreg legénynek, 's ő majd segíti őtet, hogy mester lehessen. József halával fogadá mind ezeket; de Zsuzsit még akkor se lehetett látni, vagy hallani, midőn József eltávo-

zott, csupán csak egy ablaktábla hasadásán nézett könnyezve utánna.

(Folytatás következik.)

ÉLETTÖRTÉNET.

A' Trappista.

Folytatás és végzet.

„A' mi nemzetségemet (familia) illeti, édes jó barátom, az, ama tizen négy évtől fogva, mióta ezen szerzetben élni szerencsém vagyon, irántam szinte idegenné vált; 's hogy-is hiheti az ur, ki olly sok világismerettel és ésszel bír, hogy rokonaim érettem valamit tennének. — Ha akartak volna valamit tenni, vagy jobban mondva, ha képesek lennének valamit tenni, nem kellett volna nekik előbb annyi szerencsétlenek felől gondoskodni; kikkel én igaztalanul bántam, 's kik közül némelyek nyomorúságban élnek. Vagyonom, melly a' nélkül-is rongált állapotban vala, vincennesi fogságom alatt egészen tönkre ment.

„Europa, ha szabad így szóllanom, ismeri viszonzatimat (Verhältniss) csak egyedül kegyed, drága grófom azon ember, ki még egy részvételi könnyet vet a' szegény Geramb Maria József Frater-ra. Ah! mért nem jutalmazhatom azt véremmel? Kevés pillanat múlva bizonynyal egy csep vér se keringene többé ereimben. Nem marad egyéb számomra, csak hogy a' Mindenhatóhoz esedezzem, hogy ő százszorta fizesse vissza kegyednek mind ezen mind a' jövő világon amaz adóságimat, mellyekkel uraságodnak tartozom, 's mellyeket kegyed nekem olly nagy szíveséggel és szokott nagylelkűséggel költsönözött; azért fohászokodom én éjjel nappal szakadatlanul a' földet érintve homlokommal.“

„Midőn uraságod a' párviadalban (Duellum) véremet ontotta, ki mondhatta volna nekem akkor, hogy én valaha La Trappe-ból fogok irni kegyednek. Nagylelkű barátom, e' világon 's az emberek közt minden változik! Ez a' közönséges törvény; — csak kegyednek nemes szíve 's az én há-lám és uraságod iránti szeretetem változhatlan. Maradok a' Jézus 's Maria szívében kedves barátomnak legalázatosabb 's legengedelmesebb szolgálja Frater József Maria a' La Trappe-i szerzetben.“

Ritkábban említettén a' Trappisták szerzete, nem tartjuk érdektelennek ez uttal annak bővebb ismertetését. Páristól északnyugot felé 34 órányi távolságra Normandiában (Orne megyében) erdők és sziklakkal kerített völgyben Rotrou, Perche grófja, már 1140-ben Montagnehoz közel Cistercita apátságot alapított, 's azt a' völgynek szoros és nehéz bemeneteléről La Trappe-nak (függő ajtó, Fallthüre) nevezte. Csinált ut oda nem vezet, 's ki a' monostorba menni akar, a' nap állása és a' fák ismertető jegyei szerint kell neki eligazodni. — Minden élet mély csendességben van itt körös körül, 's már csak ez-is eleget tehet a' lemondás (Entsagung) leg szorosabb kívánatinak. A' 16-dik században mind e' mellett-is a' szerzet sok erőszakoskodásra vetemedvén annyira elaljasodék, hogy már a' 17-dik században a' csak hét szerzetes férjfiút számláló apátság 1636-ban, mint munkátlan egyházi adomány, családi viszonzatok által a' tiz esztendő s nemes urfira Rancé Bouthillier Jánosra szállott által. Rancé kicsapongásokban töltött fiatalsága után barátnéjának Montbazon asszonynak halálán annyira meg illetődött, hogy szerzetbe lépven 1664-ben mint La Trappe-i rendszeres apát kolostorának (Kloster) rendbeszedéséhez fogott, 's azt olly rendszabásra kötelezé, melly minden szerzet rendszabásai közt a' legkeményebb, 's melly az ajtatosok álmélködására ugyan, de kevés utánozásra talált. — A' bemenetelnél e' felírást lehet olvasni:

C' est ici que la mort et la vérité

Elèvent leur flambeau terrible ;

C' est de cette demeure au monde inaccessible

Que l' on passe à l' éternité.

(Ez ama hely, hol a' halál és igazság táplálják rémitő fályákat; innen a' világ e' járhatlan lakhelyéről jut az ember örökkévalóságba).

A' Trappisták naponkint 11 óráig imádkoznak, egyéb idejüket kemény dolgozással és szótalán elmélkedésben töltik. Az isteni szolgálaton mondott imádságokon 's éneken, és e' két szón kívül „Memento mori“ mellyel egymásnak köszönnek, egy szót sem szabad ejteni szájokból, mert kívánságokat és szükségeiket-is csak jelek által adják tarsaiknak tudtokra. Szigorú élelmök csak gyümölcs és

veteményekből áll. A' világi történetek 's rokonaik sorsa felől semmit se tudnak-meg; gondolatjaiknak mindig csak bűneikért irányzott elégtétellel 's a' halállal kell foglalatoskodni, és minden este ön sirjok ásásán dolgoznak. Condé Louise hercegné egy ilyen asszonyi szerzetet-is alapított. A' francia zendülés alatt a' Trappisták német, orosz, angoly országba 's északi Amerikába szélledtek, 's folyvást fogadtak-be fiatal szerzeteseket. — Mi után azonban 1815-ben vissza nyerék a' szerzetnek La Trappe-i törzsök-klastromát, ebbe jöttek vissza az elszéledett szerzetesek, és már 1818-ban százra-is fel ment számuk, kiknek nagyobb része azonban csak Frateremből és ugy nevezett Frères donnés-kból áll. Ezen utóbbiak csak egy ideig tartozkodnak bűneikért teendő elégtétel 's jobbulás végett a' monostorban. A' felszentelt 's felesküdt szerzetesek setét barna gunyát, köpönyeget, és sapkát viselnek, melly utóbbi majd egészen befedi arcukat. A' fiatal szerzetesek kemény bánás által szoktattatnak a' hajdaninál most még szorosabb engedelmeségre. — Vagyon a' szerzetnek francia országban még három kolostora u. m. Amiens mellett Gard apátsága, Loire megyében Mellerapátsága, és még egy monostor St. Aubin-ben Gironde megyében. — La Trappe-hoz közel pedig egy asszonyi Trappista klastrom-is van.

II. NEMZETI SZOKÁS.

A' Náadorispán és Országbiró Hitveseiknek innepies foglalatosságaik a' Magyar Királynék koronázásakor.

Folytatás.

Probst János pedig, mint mondani szokták, szemmel látott tanúképpen a' koronázás után következett évben soproni comitiológiájába következőket iktatott: „Rappach grófnét, az udvari mesternét, nyomban követé a' nádor asszony, kinek balján az udvari asszonyok előjárója Stubenbergné ment.“ — Más helyen ismét: „Innen a' Dietrichstein herceg segedelmével trónusáról felkelt felséges asszony az oltárhoz ment, kísérték őtet magyar ország nagyjai; két püspök, Rappach grófné pedig a' palástnak uszó

alját vitte; ezeket követé a' nádor hitvесе az udvari asszonyok mesternéjével. — Kevéssel ezek után: „Ekkor a' felséges királyné, két segéd püspök vezérlése mellett, Dietrichstein herczeggel, 's a' palást alját tartó Rappach grofnéval, — ezt követvén az előkelőbb nemeségből származott két udvari dámák közepén menő nádorasszony, — a' légközelebbi segrestyébe ment, hogy az olaj jól le törültessék róla.“ Ezekhez járul végre: „Hasonlóan a' felséges királyné ebédlőjében fogadtattak-el: az udvari asszonyok nemes serege, a' magyar fő asszonyságok 's ezeknek leányaik, kik körül a' nádorispán hitvесе Rappach és Stubenberg két udvari mesterné között ült az asztalnál, a' többiek mindkét felé vegyest felosztva vigan vendégeskedtek. *)

(Folytatás következik.)

III. JELES MONDÁS.

Mátyás király példaszavai.

Az Uralkodó 1) igazságos legyen. 2) Győzze-meg ellenségeit. 3) Mozdítsa elő a' tudományokat, 's becsülje a' jeles, nevezetes embereket.

IV. K Ö L T É S Z E T.

Három csók.

Csak három sokat jelentő csókot kap életében

A' Halandó, felszentelés gyanánt földi létében.

Csak hármat! — Szent, tiszta ajkak nyujtják neked, ha élted

Napjainak legfontosabb fordulását szemlélted.

Az első leheli gyenge ajkaidra jó anyád

Ha fájdalmas, 's még-is édes mosolgyás közt néz reád,

Midőn legyezve az élet első órája lebeg

Körülted, 's benned az ittlét zsenge szikrája rebeg.

Fontos és szent e' csók! Téged a' világba vezet-be,

Nagy hamarsággal beiktat, 's sietve olly életbe,

Mellynek kockafordulati az ismeretlen sorsnak

Setét keblébe rejtezve, de számodra nyugosznak.

*) Lásd. Probst Joannis Comitologia Hungarica Semproniensis. Vindobonae 1682. in 4. 89—128 l. Kiadta ismét Kovachich Solen. Inaug. 117—128 l.

A' más o d i k é g i szikra gyanánt éri kebledet,
 Mint a' villám, rázkodtatja tagjaidat, lelkedet,
 Néked a' föld óriásán fáklya gyanánt világít,
 Midőn az igaz szerelem első csókja boldogít.

Hozzá csatlódik sorsodnak órája, élted sebe,
 'S véle együtt minden földi boldogságod szép ege,
 Keservek vegyülnek véle, 's képzelhetlen örömek,
 'S egyszersmind a' legédesebb, titkosabb szenvedelmek.

Már a' h a r m a d i k o t sirva, 's csak erővel nyomják rád,
 Ha meg küzdél a' halállal, 's eljött csendes végórád.
 Nem érzed azt, sem barátid szivrepesztő kinjait,
 Mellyekkel véghűségüknek fizetik adójait,

Bár fanyar éltedben kegyes vigasztalásul szolgál,
 Hogy néked-is egykor ezen csókot szerzi a' halál;
 De már akkor szabad leszel, 's e' csók olyan országba
 Kisér, hol az erényt többé nem vetik rabigába.

V. VILÁGI TELEGRAF.

L o v a g - e z e r e d n e k a s s z o n y i t u l a j d o n o s a. A' spa-
 nyol királynak Mart. 6-án költ rendelete szerint jövődre a' lovag
 ezeredek (cavallerie regiment) egyike Maria Erzsébet korona-
 örökösnének nevét fogja viselni.

D a j k a - i s , f e l e s é g - i s. A' danczigi Riederfelden nem ré-
 giben egy 24 esztendőös paraszt 42 évű vagyonos özvegy asszonyt
 vett-el. Csak a' menyekző után nyilvánosodék-ki, hogy a' menyecs-
 ke 24 esztendő előtt mostani férjének dajkája volt.

A s s z o n y e l a d a t á s a. Mart. 15-én Eppingben egy Brace
 nevű ember feleségének nyakára kötelet kötvén vásárra vitte őtet, 's
 a' legtöbbet ígérőnek $2\frac{1}{2}$ schillingen (70 xr. ezüstben) eladta, 's e'
 pénzt a' pálinkás boltban mindjárt el-is itta. Erre Brace egy hó-
 napi tömlőczre kárhoztátott a' fékházba (Zuchthaus), de nem fele-
 sége eladatása végett, hanem, mivel tanúk által bebizonyodott, hogy
 elhagyá gyermekeit 's feleségét, és így azok a' község terhére maradtak.

Tagrejtvény.

Elsőm: fáradt tested nyugvással enyhíti
 Másikom: étkedet fűszerrel vegyíti.
 Egészemet a' föld izzadja kebléből,
 Használják Tiszán túl, ismerjük hírebből.
 Előbbi rejtvény: Sz á j.

Szerkezi Róth krepf G á b o r, halpiarcz 86 szám.

Nyomt. Trattner-Károlyi, urak' utszája 612.